

Lóri a sebészeti klinikán feküdt, a feje be volt kötözve, Nóta Dani a kezét szorongatta, minden újat külön megcsókolta, s amikor rám, a szerelme sógornőjére nézett, egyszerre sírt és nevetett.

– Az előbb rámnézett!... – bizonygatta.
– Komoly?
– Vizes ruhával mosogattam a csuklóját, az ütőerét és akkor rám nézett... Az orvosnak is mondtam. Észnél van!

Dani, hogy mindezt bebizonyítsa, sietett a csaphoz, a törölköző végét megnedvesítette; törölgetni kezdte Lóri csuklóját. Először a bal csuklót, aztán a jobbat, aztán a nyakát... Lóri mélyeket lélegzett, Dani reszketve figyelte Lóri száját, egy szóra várt, egy megbocsátó szóra – ahogy később magyarázta nekem az úton – és akkor Lóri valóban kinyitotta a szemét. Kicsit elidőzött Dani arcán a tekintete.

Az orvos kiküldött bennünket a betegszobából, az ajtóból Dani visszakiáltott:– Visszajövök, Lórika!

Amint kiderült, az orvos főleg azért küldött ki bennünket, hogy beszámoltasson mindkettőnket a péntek este történeteiről. Dani természetesen semmiről nem tudott, én elmondtam, mi hogyan történt és amikor megkérdezte az orvos, ki hajította Lóri fejéhez a követ, én bizony bementam Bálint nevét... Megtudtam, hogy Lóri bátyja, Ernő is bent járt Lórinál, fél órával előttünk, és ő is bementa Bálint nevét és címét. Remegni kezdett a gyomrom, mert az üzletben Bálint „könnyedén” megjegyezte, amikor senki nem hallotta: Ha ebből a ciribuliból neki valami kellemetlensége lesz, akkor megnézhetjük magunkakt... És én már előre láttam is magunkat; a kérdések konkrétak voltak, és nem akartam tagadni... Utánunk Csonti következett, nem kérte az elsősegélynyújtást éppen úgy, mint ahogyan most se kérte lábának és karjának kezelését. De Bálint személyét, ha nem is pontosan, de körülírva szintén megadta, és megesküdt, hogy látta, amikor Lóri akkor esett össze, amikor éppen az ő segítségére sietett. Nyilatkozatunkat több példányban megörökítették, és mi mindegyik példány alá odaírtuk a nevünket.

Dani visszalopódzott Lórihoz, vizes törölközővel mosogatta kezét, lábát, arcát, nyakát, közben mesélt az özikéiről, kiskacsáiról, a vibráló levegőről a tó fölött, a tóban tánclepésben lengő tanyáról, s hogy a pónik, a kutya, a cicá hogyan kergetőzik a levegőben; egy magányos pelikán-madár ráérős tanyázásáról... Ez a remény által ébresztett, s a csodálatos múltból ideköszönő vendég a tó közepére szállt, ott várja Lórit, aki majd – úgymond – a délibábos tóban megfürdözhet, újból tündöklő habléány lesz és az ő szépségét fogja csodálni erdő, mező és a délibábos tó... Lóri megint kinyitotta a szemét a sok halandzsa után, és rámosolygott Danira.

– Nem szabad lett volna elengedjelek magam mellől! – motyogta Dani.

Lóri szája kinyílt, mondani akart valamit, de Dani nem értette, mit. S amikor Dani újból mosogatni kezdte Lóri csuklóját, Lóri a férfi kezét a saját hasára szorította, ugyanakkor elmosolyodott.

– Az enyém – csodálkozott a meghatottságtól Dani. – Az én gyerekem!

Lóri megint mosolygott.

– Ezért lődítottad ki a „másikat”... – tovább nem tudta mondani Dani. Még soha nem mondta ki Bálint nevét, nemcsak magát féltette Bálint „fétises” nevétől, de Lórit is. Ezért nézett hirtelen Lórira, de Lóri tovább mosolygott.

– Elhiheted, nekem elhiheted, ha mondom, megváltoztam. Nem is tudom, miért kezdtem inni.

Lóri mosolygott, Dani megfogta a kezét, csókolgatta, becézte.

– Tudják az orvosok, hogy terhes vagy? Mert így még jobban kell védeni téged!

Lóri azt akarta mondani: valószínűleg mindent tudnak róla... És akkor egy fintor, egy megfeszített erőlködés húzta szét Lóri száját, a szeme fürkészve-rettegve figyelte Dani arcát, de Dani szeme csak váraozást árult el. Akkor Lóri azt is kérdezte: – Hát nem hallod, mit beszéltek?! – De Dani erre se válaszolt, pedig Lóri nagyonis figyelni kezdte Dani száját, hirtelen azt hitte, a fiú megsüketült... de mégsem, nem lehet, hiszen Dani nem beszél, az előbb pedig, amikor úgy tűnt, hogy Dani beszél, akkor minden szavát értette.

– Félsz valamitől?

– Nem! – sikoltotta volna Lóri, ám csak artikulátlan hörgés szakadt ki belőle. Dani mident értett, és megpróbált a rezzenéstelen „előbbi” Nóta Dani maradni...

– Hát akkor mitől lettél ilyen izgatott? Beszélj! Fáj valamid? A fejecskéd? Valami bánt?

Lóri is akart volna valamit mondani, de semmit nem lehetett hallani... Most Dani esett kétségbe, mert a saját mondatait tisztán értette, Lórinak viszont nincs hangja. – Nincs hangja! – akarta ordítani, de nem ordított, mert ezzel csak megijesztené, még jobban megijesztené Lórit, aki valószínűleg már az előbb észrevette, hogy erőlködése, megfeszített koncentrációja a beszédre, nem járt eredménnyel... Lóri hirtelen fölemelkedett a párnáról és azt kiabálta: „Nem tudok beszélni!” – majd ájultan esett vissza.

Dér Endre

A klinikán*

Kopasz Márta: Madárjóslat 1992 (linómetszet)

Dani kirohant, orvosért kiáltozott, az orvos jött, a szemüveges harmincas kis doki telve volt jóindulattal és csodálkozással.

– Elájult, nincs magánál! Fölemelte a fejét és azt kiabálta: „nem tudok beszélni!”

– De uram! Ha azt kiabálta, hogy nem tudok beszélni, akkor nemcsak beszélni, de kiabálni is tud!

– Nem tud! Nem tud, azért ájult el! Olyan (tekergette a karjait Dani) hang féle jött csak ki a torkán!

Az orvos megnézte Lóri pulzusát, gyengének találta, vérnyomása leesett, Danit kiküldte a szobából, s azontúl Dani ott ácsorgott az ajtó előtt, nem mert belépni, majdnem szívrohamot kapott, ám amikor a harmincas kis orvos kijött, megkérdezte tőle Dani: – Tudja-e, hogy a felesége gyereket vár?

A szemüveges doki nagy szemeket meresztett rá.

– Terhes, ha mondom!

– A hölgy Laura, és lány...

– Mit számít az, de a feleségem lesz és gyereket vár! – Dani elsírta magát, a szemüveges harmincas orvos megértően nézett vissza rá: – Hát persze, tudjuk, hogy terhes és mindkettőjükre vigyázunk, nyugodjon meg. Különbön már magánál van, de azt tanácsolom, csak holnap menjen be hozzá. Nincs szüksége egy újabb rohamra...

Dani megint elsírta magát, most magát siratta: még ő, ő okozna Lórinak rohamot?!.. Aztán a sírás meghozta az enyhülést Dani számára; most már azzal vígasztalta magát: a roham elmúlt – ahogyan a szemüveges harmincas orvos mondta –, és holnap, ha bemegy ismét Lórihoz, már tudni fog beszélni... Fő, hogy a terhességről tudnak, jó volt, hogy megmondta az orvosnak, aki csak annyit tudott Lóriról, hogy „lány”, mintha manapság egy lány nem is lehetne terhes, ezen már nevezetett is, mármint azon, hogy Lóri lány, Lóri, aki valójában az ő felesége.

A mikor a Ruhagyárba ért, azt mondta mindenkinek, jobban van Lóri, nemsokára megtartják az esküvőt, eddig hiányolta magában az objektív, tervszerű és élelmes gondolkodást, most pedig bement a szakszervezetis ürgéhez, aki tulajdonképpen a barátja, megbeszélte vele Lóri jövőjét: visszaviszik a gyárba varrónőnek, hogy ne szakadjon meg a munkaviszonya, feltétlenül vissza kell venniük, hogy megkapja a szülési segélyt és nyugodtan lehessen gyeden a gyerekkel, a gyerek mellett majd ő is megtanul beszélni, mi sem lesz könnyebb, terhességgel minden előfordulhat, az ő anyja például amikor az öccsét hordta, megvakult, a szó szoros értelmében megvakult, de szülés után hirtelen visszanyerte a látását, egy kis időre ismét „szürkében” látott, ahogy akkoriban az anyja mondta, de aztán még ma is, nyolcvanévesen is szemüveg nélkül fűzi be a cernát a tűbe... Ettől az emléktől annyira fölvilanyozódott, hogy már fűtült és gyorsan dolgozott, úgy mint a villámcsapás, az asszonyok és a lányok ugratták azzal, hogy ma aztán „jól föltankolt”, mások meg azzal: „mi ütött belé?”, „Kicsérélték?”

Az nem igaz, hogy ő a Nóta Dani! – piszkálták. – De igaz, de igaz! – kiabálta, és elmondtá az asszonyoknak, hamarosan meglesz az esküvője Lórral,

Lóri vissza fog jönni dolgozni, és amikor meglesz a kisbaba, Lóri majd a tóban fogja mutogatni a gyereknek a tükörképét, mert az ő tavuk olyan tiszta ősztől tavaszig, akár a kristály, nyáron pedig délibáb úszik a tavon a tó közepén gulipánnal, este odajárnak inni a nyulak, az őzek az erdőből stb., stb.

Aznap mindenki elhitte Nóta Dani meséjét, amit valódi mesének hittek, délben már csak félmesének, mert a szakszervezetis megerősítette, hogy Lóri csakugyan vissza fog jönni dolgozni a gyárba, s Nóta Dani feleségül veszi a legrövidebb időn belül. Volt, ki azt felelte: „megmondtam én, jegenyefák nem nőnek az égig...”, meg, hogy „ráfázott a szépségkirálynő a sok kalandra, és most jó neki a Dani is...” meg, hogy: „legalább a Dani nem fog ezentúl inni... eddig se ivott, amíg az a szörnyeteg ki nem forgatta emberi mivoltából a Danit...”

Egy idő múlva többen fölháborodtak, amiért visszaveszik Lórit, éppen akkor, amikor másokat elbocsátanak. Dani ezentúl lehajtott fejjel járt-kelt; szeretne volna mindenkinek elmagyarázni, hogy Lóri senki előtt nem veszi el a lehetőséget, és csak addig kell ez a biztosítószelep, amíg ki nem jön a klinikáról, de az asszonyok, akiket elküldtek, mert nem volt rájuk szükség – hiszen már nem egész öltönyöket rendelnek tőlük az NSZK-sok, hanem csak nadrágokat –, mint jólétesültek, megkontrázták Danit: Tudják ők, mi miért van, ha csödbe jut a vállalat, legalább legyen egy szexbombájuk. A fiatalabb nők kihúzták magukat, mivel mindegyikjük föl szeretne volna venni Lórral a versenyt a szépséget illetően, ám a férfiak lehurrogták a „szépségeket”... Lóri mindebből semmit nem tudott, arról sem, hogy őt visszaveszik-e a gyárba dolgozni. Valószínűleg megijedt volna ennek még a gondolatától is... Lóri mindenétől szívesen megszabadult volna, ha az orvosok azt mondják neki: – Kedvesem, hamarosan beszélni fog...

Am egyelőre csak fűzetbe írt, s egy idő múlva a fűzet teljesen betelt. „Szörnyű, hogy ennyi mindent nem tudtam kimondani!” Ezt leírta a fűzetbe is, látogatásakor Dani elolvasta, s dicsérni kezdte Lórit, hogy már igenis nagyon sokat ki tud fejezni, csak nincs elég önbizalma és szerinte minden kudarcot komolyan vesz, jöllehet nem is olyan oltári kudarcok azok; dehát minden érthető, mert Lóri nagyon izgulós, ami baj, mert árthat „a Kicsinek”. A „kicsi” emlégetésére Lóri becsukta a szemét és nem mosolygott. Aztán elővette a fűzetét és ezt írta bele: „Mi történt velem?”

– Semmi különös, csak elájulták, biztosan a terheség miatt. – Dani minél kevesebbet igyekezett beszélni, hogy Lórit megnyugtassa, Lórin egyre fokozódó idegesség vett erőt.

– Nyugodj meg kérlek, nyugodj meg, semmiség az egész!

Még hogy semmiség, mi a semmiség? Hogy nem tud beszélni? Valaminek történnie kellett, magától nem kerülhetett ilyen állapotba! És ha semmiség valami, akkor mi az a „semmiség”? Tudnia kell, Daninak meg kell mondania!

Eltorzult hangok szakadoztak ki Lóriból, Dani a tollat a kezébe adta, a fűzet ott volt a párna mellett.

Lóri hirtelen nem tudott mit írni, teljes kétségbeesés kerítette hatalmába.

– Valamit kérdezni akartál, valamit kérdeztél az előbb, ismételd meg. – Lóri nem ismételt meg semmit, Dani ezért csókolgatni kezdte Lórit, aki most el-lökte magától... Dani nem bántódott meg, magyarázott:

– A kocánk, képzeld, tizenegy kismalacot fialt, képzeld, az egyik kismalacnak annyira kunkori a farka, hogy ki se lehet egyensíten.

Lóri Danira csodálkozott, szomorú volt, szinte elárvult. Kék szeme már nem volt véres, mint addig mindig, s ezekből a szemekből az önsajnálaton kívül semmit nem lehetett volna kiolvasni, ha Danin kívül más néz beléjük...

– Teljesen tiszta a szemed!

Lóri a szeméhez kapott, és fölült ágyában.

– Tiszta a szemem? – kérdezte azokkal a fura, idegen, artikulátlan hangokkal és akkor Dani válaszolt neki.

– Teljesen tiszta a szemed ha mondom, és a hangod is érthetőbb!

Lóri el akarta hinni, és el is hitt Daninak mindent. Dani tudta Lórit a legteljesebb kétségbeesésbe sodorni azzal a fapofájával, de nem fapofának nevezte Lóri Danit ilyenkor, hanem agyafúrt hamiskártyásnak, egy saját maga által kikiáltott szentnek, aki a valóságban következetesen könyörtelen, erőszakos szerelmes... Mégis, Dani tudta Lórit minden lelki és anyagi nyavalyájából kirántani mindig is, akárcsak most.

– Add ide a fűzetemet – mondta fakón Lóri, Dani úgy tett, mintha értené, és mindig arrafelé hajolt, ahol Lóri keresgélt. Amikor Dani rájött, hogy Lóri a fűzetet keresi, elővette azt a párna alól és Lóri elé tette. A lány most felhőtlenül mosolygott, sőt újjongott, akárcsak régen, két kézzel a magasságban kapálódzott, aztán lehanyatlott: ismét elfelejtette, mit akart a fűzetbe írni.